

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

P6_TA(2005)0228

Minoritāšu aizsardzība un diskriminācijas novēršanas politika paplašinātajā Eiropā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par minoritāšu aizsardzību un diskriminācijas novēršanas politiku paplašinātajā Eiropā (2005/2008(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā ES līguma 6. un 7. pantu, kas nosaka mērķus, kā attīstīt Eiropas Savienību kā brīvības, drošības un tiesiskuma telpu un īstenot brīvības, demokrātijas, pamattiesību aizsardzības un tiesiskuma principus,
- ņemot vērā EK līguma 13. pantu, kas nosaka Kopienas uzdevumu cīnīties pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskas izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, EK līguma 63. pantu, kas nosaka patvēruma un imigrācijas politikas pamatu, ar kuru veicina trešu valstu pilsoņu integrāciju un Eiropas Savienības pasākumu citu juridisko pamatu šajā sfērā,
- ņemot vērā Līgumu par Konstitūciju Eiropai, kas turpina attīstīt pašreizējo *acquis*, īpaši ar Pamattiesību hartas iekļaušanu, tādējādi uzsverot pamattiesību jēdzienu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Konstitucionālā līguma I-14. pantu attiecībā uz dalītas kompetences jomām, kas uzliek ES atbildību par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, tostarp cilvēktiesībām, un ņemot vērā, ka minoritāšu tiesības ir vispārējo cilvēktiesību pamatelements,
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvu 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības ⁽²⁾, Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvu 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju ⁽³⁾, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Direktīvu 2002/73/EK, ar kuru groza Padomes Direktīvu 76/207/EEK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz darba iespējām, profesionālo izglītību un paaugstināšanu amatā, kā arī darba nosacījumiem ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Komisijas Zaļo grāmatu par vienlīdzību un nediskrimināciju paplašinātajā Eiropas Savienībā (KOM(2004)0379) un Eiropas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centra gada un tematiskos ziņojumus,
- ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
- ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu un Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas, Kultūras un izglītības komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas viedokļus (A6-0140/2005),

⁽¹⁾ Tiklīdz Līgums par Konstitūciju stāties spēkā, termins "minoritātes" pirmo reizi parādīsies divos no primārajiem tiesību aktiem: Pamattiesību hartas (Konstitūcijas II-81. pants) 21. pantā, kas aizliedz jebkādu uz "piederību nacionālajai minoritātei" balstītu diskrimināciju; Konstitūcijas I-2. pantā, kas attiecas uz "cilvēktiesībām, tostarp minoritāšu tiesībām" kā vienu no vērtībām, uz kurām "Savienība ir dibināta". Konstitūcijā arī ir teikts, ka Savienība "apkaros sociālo atstumtību un diskrimināciju un veicina sociālo taisnīgumu un aizsardzību, sieviešu un vīriešu līdztiesību, paaugstu solidaritāti un bērnu tiesību aizsardzību" (I-3. panta 3. punkta 2. apakšpunkts).

⁽²⁾ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

⁽³⁾ OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 269, 5.10.2002., 15. lpp.

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

- A. paturot prātā atšķirību starp minoritāšu aizsardzību un diskriminācijas novēršanas politiku; norādot uz to, ka vienlīdzīga attieksme ir visu personu pamattiesības, nevis privilēģija, un ka iecietībai ir jābūt vispārējai attieksmei dzīvē, nevis labvēlībai, kas pienākas vieniem, bet nepienākas otriem; tādēļ ņemot vērā, ka dažāda veida diskriminācija jāapkaro vienlīdz intensīvi; atgādinot, ka minoritātes ir Eiropas bagātība;
- B. tā kā visām personām Eiropas Savienībā ir vienādas tiesības un pienākumi būt pilntiesīgiem, aktīviem un integrētiem sabiedrības locekļiem, kā arī vienādas tiesības likuma priekšā; tā kā ikviens vispirms un svarīgāk par visu ir individualitāte un unikāla personība, un piederība kādai minoritātei nekādā gadījumā nav pamatojums vai izskaidrojums ne izstumšanai, ne diskriminācijai, ne arī lēmumam nošķirt no sabiedrības,

Politiskā situācija un neatliekamā vajadzība pēc diskriminācijas novēršanas politikas un minoritāšu aizsardzības

1. uzskata, ka paplašinātajā Eiropas Savienībā ar 25 dalībvalstīm un 450 miljoniem iedzīvotāju svarīgākais ir:

- pastiprināt saites starp Eiropas Savienības tautām un mērķi, ko tā iemieso, vienlaicīgi stiprinot piederības sajūtu Eiropas Savienībai un katra cilvēka personiskās vēstures, kultūras, identitātes un neatkarīgām atziņām;
- saskaņot rīcību un varas īstenošanu vietējā, reģionālajā, valstu un ES līmenī atbilstīgi subsidiaritātes principam,
- savlaicīgi īstenot spēkā esošos tiesību aktus un tādējādi pārņemt direktīvas attiecīgajā jomā;
- ievērot uzticības principu, kas ir noteikts Parlamenta 2004. gada 20. aprīļa rezolūcijā par Komisijas paziņojumu attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību 7. pantu: Eiropas Savienības pamatvērtību ievērošana un veicināšana (!);

2. atgādina, ka saskaņā ar EK līguma 191. pantu Eiropas līmeņa politiskās partijas ir nozīmīgs faktors Eiropas Savienības integrācijā; tādēļ pauž bažas par pieaugošo sabiedrības atbalstu ievērojamu politiku un valdības pārstāvju gluži rasistiskiem, antisemitiskiem, islamofobiskiem un homofobiskiem izteikumiem un rīcību; aicina politiskās partijas no jauna uzņemties saistības attiecībā uz 1997. gada 5. decembrī pieņemto Eiropas Politisko partiju hartu par sabiedrību bez rasisma, un tādēļ uzsver, ka politisko partiju priekšnoteikumi ietverošai minoritāšu politikai ir šādi:

- vajadzība pēc attiecīgas pārstāvības politisko lēmumu pieņemšanā;
- vajadzība nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret minoritātēm attiecībā uz izglītību, veselības aprūpi, sociāliem pakalpojumiem, tiesībaizsardzības iestāžu un citiem sabiedriskiem pakalpojumiem;
- nepieciešamība Eiropas Parlamentam ņemt vērā ES un tās dalībvalstu kultūras un valodu daudzveidību (jo vietu skaits Parlamentā uz vienu dalībvalsti samazināsies ar katru turpmāko paplašināšanos);

3. atzīmē, ka vispārējos vilcienos minoritāšu problēmai Eiropas Savienībā nav pievērsta pietiekama uzmanība un šobrīd tas ir jādara, lai stiprinātu valsts iestāžu pasākumu efektivitāti šajā jomā; uzskata, ka šajā sakarā dibināmajai Pamattiesību aentūrai jābūt vadošajai iestādei;

4. norāda, ka iepriekšējā un turpmākā paplašināšanās ir radījusi un radīs lielāku skaitu dalībvalstu, kam raksturīga kultūras un valodas daudzveidība; tādējādi uzskata, ka ES ir īpaša atbildība aizsargāt minoritāšu tiesības;

5. uzsver, ka minoritāšu tiesības ir cilvēka pamattiesību neatņemama daļa, un uzskata, ka ir nepieciešams skaidri nošķirt nacionālās minoritātes, imigrantus un patvēruma meklētājus;

(!) OV C 104 E, 30.4.2004., 408. lpp.

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

6. mudina Komisiju izveidot politikas standartsistēmu nacionālo minoritāšu aizsardzībai, ievērojot Vispārējās konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību (FCNM) 4. panta 2. punktu: "Puses apņemas, ja nepieciešams, veikt atbilstošus pasākumus, kas veicinātu pilnīgu un efektīvu līdztiesību visās ekonomiskās, sociālās, politiskās un kultūras dzīves jomās starp personām, kuras pieder pie nacionālās minoritātes, un personām, kuras pieder pie vairākuma. Šajā ziņā Puses apņemas ņemt vērā īpašos nosacījumus, kas attiecas uz personām, kuras pieder pie nacionālās minoritātes";

7. atzīmē minoritāšu politikas nekoncekvenci: lai gan minoritāšu aizsardzība ir daļa no Kopenhāgenas kritērijiem, trūkst gan minoritāšu tiesību standarta Kopienas politikā, gan arī Kopienas izpratnes par to, kas ir minoritātes pārstāvis; atzīmē, ka minoritāšu definīcijas nav nedz Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācijā par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālajām vai etniskajām, reliiskajām un valodas minoritātēm, nedz arī FCNM; iesaka šādu definīciju balstīt uz Eiropas Padomes Ieteikumā Nr. 1201(1993) noteikto definīciju, kas paredz, ka "nacionālā minoritāte" ir cilvēku grupa kādā valstī, kas:

— pastāvīgi uzturas attiecīgās valsts teritorijā;

— uztur pastāvīgas, stabilas un ilgstošas saiknes ar attiecīgo valsti;

— piemīt atšķirīgas etniskas, kultūras, reliiskas vai valodas īpašības;

— ir pietiekami pārstāvēta, lai gan mazāka par pārējo valsts vai valsts reģiona iedzīvotāju skaitu;

— vēlas rūpēties par kopīgas identitātes, tostarp kultūras, tradīciju, reliijas vai valodassaglabāšanu;

8. uzskata, kā skaidri redzams no iepriekš apskatītajām situācijām, ka:

— nav viena risinājuma, kā uzlabot visu dalībvalstu minoritāšu situāciju;

— iestādēm ES ir jāizstrādā kopēji un obligāti mērķi, ņemot vērā agrāko pieredzi, jo īpaši paraugpraksi un sociālo dialogu daudzās dalībvalstīs, kā arī pamatojoties uz ANO Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, ANO Starptautisko konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu un Eiropas Padomes konvencijām, piemēram, FCNM, Eiropas Reģionālo vai minoritāšu valodu hartu un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 12. protokolu; atgādina arī saistībā ar EDSO izstrādāto principu, jo īpaši Lundā pieņemto ieteikumu par nacionālo minoritāšu efektīvu piedalīšanos sabiedriskajā dzīvē, Hāgā pieņemto ieteikumu par nacionālo minoritāšu tiesībām uz izglītību un Oslo ieteikumu par nacionālo minoritāšu tiesībām uz valodu īstenošanu;

9. atzīmē, ka Komisija jau ir ņemusi vērā šos standartus saistībā ar Kopenhāgenas kritērijiem⁽¹⁾ pievienošanās sarunu laikā ar Viduseiropas un Austrumeiropas valstīm, Kipru un Maltu un pašreizējām pievienošanās valstīm un kandidātvalstīm;

10. norāda, ka, īstenojot minoritāšu aizsardzības un diskriminācijas novēršanas politiku, Eiropas Savienība nedrīkst apšaubīt dalībvalstu tiesisko un konstitucionālo struktūru vai principu, ka visi ir vienlīdzīgi likuma priekšā;

⁽¹⁾ Viens no trim Kopenhāgenas kritērijiem attiecas uz stabilu demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesībām, kā arī mazākumtautību cienišanu un aizsardzību.

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

Trūkumi dalībvalstu atbildēs uz EK līguma 13. pantā paredzētajiem pasākumiem

11. pauž bažas par neapmierinošo diskriminācijas novēršanas politikas īstenošanu; mudina visas dalībvalstis paātrināt diskriminācijas novēršanas politikas īstenošanu, īpaši attiecībā uz Direktīvu 2000/43/EK un Direktīvu 2000/78 EK, kā arī mudina Komisiju par vienu no mērķiem programmā "2007. gads – Eiropas gads vienlīdzīgām iespējām visiem" izvirzīt nepieciešamību rast atbilstīgu risinājumu problēmām, kas attiecas uz:

- novēlotu un nepilnīgu pārņemšanu dalībvalstīs ⁽¹⁾;
- nespēju izveidot līdztiesības organizācijas ⁽²⁾;
- nespēja nodrošināt pienācīgus noteikumus par NVO tiesisko statusu;
- apmācību un jaudas kāpināšanu, kas ir vissvarīgākais efektīvai diskriminācijas novēršanas likumdošanai (ir skaidra nepieciešamība nodrošināt tiesnešu, advokātu, nevalstisku organizāciju juristu u.c. apmācību galvenajos noteikumos un jēdzienos, piemēram, tiešā un netiešā diskriminācija, pierādīšanas pienākums u.c. definīcija);
- informācijas izplatīšanu un izpratnes veidošanas kampaņu sākšanu, jo direktīvā ir noteikts, ka dalībvalstīm jāinformē cilvēki par diskriminācijas novēršanas likuma noteikumiem (NVO un sociālo partneru iesaistīšana ir svarīga, lai labāk apzinātos un nodrošinātu, ka informāciju par direktīvās piedāvātām iespējām izplata potenciāliem diskriminācijas upuriem);

12. atzīmē, cik svarīgi ir izstrādāt mehānismus, kas palīdz savākt informāciju par rasu diskrimināciju saskaņā ar datu aizsardzības tiesību aktiem un kuri ir efektīvs līdzeklis nosakot, uzraugot un pārskatot politiku un praksi cīņā ar rasu diskrimināciju un rasu vienlīdzības veicināšanā;

13. vērš uzmanību uz to, ka daudzos gadījumos Eiropas Savienības tiesību aktus īsteno tikai ierobežotā apjomā, kas galvenokārt notiek sociālo struktūru nezināšanas un cilvēku neticības vai šaubu dēļ; uzskata, ka dalībvalstīm, pamatojoties uz tiesību aktiem, ir jāveicina kolektīvie līgumi vai prakse, tas, lai valsts un privātā sektora darba devēji pragmatiski un sistemātiski sekmētu vienlīdzības un nediskriminācijas principu darba vietā un darba apstākļos, nodarbinātības pieejamībā, karjeras attīstībā, darba samaksā un profesionālajā apmācībā;

14. atbalsta integrētu pieeju vienlīdzībai un diskriminācijas novēršanai, kā arī šo jēdzienu ieviešanu attiecīgās ES politikas jomās; uzskata, ka mērķis ir nodrošināt efektīvu un atbilstīgu dalībvalstu rīcību attiecībā uz to iedzīvotāju pieaugošo daudzveidību;

15. atzinīgi vērtē iepriekš minētajā Zaļajā grāmatā ierosināto priekšizpēti kā svarīgu soli, pieņemot visā ES kopējos aizsardzības standartus, un atbalsta turpmākos ES tiesību aktus, kas aizliedz diskrimināciju un veicina vienlīdzību preču un pakalpojumu nodrošināšanā, kas saistīta ar darbnespēju, reliiju, dzimumorientāciju un vecumu;

⁽¹⁾ Komisija jau ir sākusi pārkāpumu tiesvedību pret vairākām dalībvalstīm par nepaziņošanu attiecībā uz pasākumiem Direktīvu 2000/43/EK un 2000/78/EK pārņemšanai. Drīz ir plānots uzsākt pārkāpumu tiesvedību par neatbilstību (nepilnīgu vai nepareizu pārņemšanu).

⁽²⁾ Komisija pauž bažas par to, ka vairākās dalībvalstīs nav izveidotas funkcionējošas līdztiesības organizācijas, kā prasa Direktīva 2000/43/EK. Ja šādas iestādes ir izveidotas, atsevišķos gadījumos pastāv bažas par to neatkarību un spēju efektīvi strādāt.

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

16. uzskata, ka ņemot vērā globalizācijas procesu, kurā ekonomisko darbību neierobežo eogrāfiski šķēršļi un kapitāla un darbaspēka aprite ir sasniegusi nepieredzētus apjomus, vienlīdzību un diskriminācijas izskaušanu nevar panākt, raugoties tikai no "Eiropas Savienības viedokļa"; norāda, ka preču pārpilnība pasaules tirgos bieži vien ir darbaspēka pārlietu lielas ekspluatācijas rezultāts (kas rada nelegālu imigrāciju), un vairāk attīstītie reģioni (ASV, ES) "importē" zinātniskos resursus no mazāk attīstītajām dienvidu valstīm, liedzot tām iespēju pārvarēt atpalicību;

17. tāpēc uzskata, ka Eiropas Savienības prioritātei, saskaņojot ar dalībvalstīm un izmantojot pašregulējo juridisko pamatu, jābūt atbalstam saskaņotai integrācijas politikai, piemērojot tiesību aktus un nodrošinot finansiālu atbalstu;

18. atzīmē, ka saskaņā ar Hāgas programmu, ir aktīvi jānovērš trešo valstu pilsoņu integrācijas šķēršļi, un aicina īstenot valstu integrācijas politikas un ES iniciatīvu labāku saskaņošanu šajā jomā; saskaņotas Eiropas integrācijas sistēmas kopējos pamatprincipos jāiekļauj fakts, ka integrācija:

- ir ilgstošs divvirzienu process, kas ietver gan likumīgi uzturošos trešo valstu pilsoņus, gan vietējo sabiedrību;
- ietver, bet neaprobežojas ar diskriminācijas novēršanu;
- nozīmē Eiropas Savienības pamatvērtību un cilvēku pamattiesību ievērošanu;
- prasa pamatprasmes, lai iesaistītos sabiedrībā;
- pamatojas uz regulāru mijiedarbību un starpkultūru dialogu starp visiem sabiedrības locekļiem kopējās diskusijās un darbībās, lai uzlabotu savstarpējo sapratni;
- paplašinās līdz dažādām politikas jomām, tostarp nodarbinātību un izglītību;

piekrīt Eiropadomei, ka jāveicina strukturēta pieredzes apmaiņa un informācija par integrāciju;

Minoritātes, kas diskriminētas vairāku iemeslu, tostarp rases, etniskās izcelšanās, dzimumorientācijas reliģijas, darbnespējas un vecuma dēļ

19. atzinīgi vērtē saistības, kas ir izteiktas Komisijas paziņojumā par vienlīdzīgām iespējām personām ar fiziskiem trūkumiem: Eiropas Savienības rīcības plāns (KOM(2003)0650), kas nosaka paveiktā darba kontroli attiecībā uz Eiropas Gadu personām ar fiziskiem trūkumiem 2003, un jo īpaši atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir pieņēmusi Eiropas Rīcības plānu personām ar fiziskiem trūkumiem; prasa nostiprināt rīcības plāna mērķus un līdzekļus nolūkā integrēt iesaistīšanas, nediskriminācijas un piekļuves principus ES iniciatīvās, īpaši likumdošanas iniciatīvās, attiecībā uz personām ar fiziskiem trūkumiem;

20. brīdina par noziedzības un terorisma apkarošanas pasākumu iespējamiem diskriminējošiem blakusefektiem, jo ir pierādījumi, ka etniskās minoritātes parasti tiek pakļautas policijas reidiem, identitātes pārbaudēm utt. piecas līdz sešas reizes biežāk;

21. aicina Eiropas Savienības iestādes, dalībvalstis, visas Eiropas demokrātiskās politiskās partijas, pilsonisko sabiedrību un tās apvienības:

- nosodīt visas darbības un izpausmes, kas ir saistītas ar antisemitismu un naidu pret musulmaņiem un kristietību, holokausta noliegšanas teoriju atdzimšanu, kā arī genocīda, noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu noliegšanu un trivializēšanu;

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

- nosodīt jebkādu neiecietīgu rīcību un kūdišanu uz rasu naidu, kā arī spīdzināšanu vai rasistisku vardarbību;
 - nosodīt visus vardarbības aktus, kas balstās reliiskā vai rasu naidā vai neiecietībā, tostarp uzbrukumus visām reliiskajām vietām un svētnīcām;
 - nosodīt visus homofobijas vai transfobijas vardarbības gadījumus, tostarp uzbrukumus, pazemošanu, vārdisku vai fizisku izrēķināšanos gan no valsts, gan privātpersonu puses (¹);
 - nosoda to, ka diskriminācija aiz reliiskiem un etniskiem iemesliem turpinās dažādos līmeņos, neskatoties uz nopietnajiem pasākumiem, ko Eiropas Savienība pieņēma, piemērojot EK līguma 13. pantu; šajā sakarā īpašu uzmanību pievērš tam, ka tiesu iestādes diskriminē minoritātes;
22. atkārtoti uzsver, ka reliiska diskriminācija ir aizliegta; aicina dalībvalstis, pievienošanās valstīs un kandidātvalstīs nodrošināt pilnīgu reliisko brīvību un vienlīdzīgas tiesības visām reliijām; tomēr atkārtoti uzsver, ka reliijas brīvība neattaisno diskrimināciju, piemēram, izglītības jomā;
23. ņem vērā ilgstošos aizspriedumus un homofobiju, kas turpina izplatīties sabiedrības jomās, un aicina Eiropas Savienību saglabāt spiedienu uz visām dalībvalstīm, lai liktu tām ievērot starptautiskos un Eiropas Savienības cilvēktiesību standartus;
24. uzskata, ka jārīkojas, lai apkarotu pieaugošu homofobiju; pauž bažas par pieaugošu vardarbību pret homoseksuāļiem, piemēram, ņirgāšanos skolās un darba vietā, politisku un reliisku līderu naidpilnas piezīmes, ierobežotu pieeju veselības aprūpei (piemēram, apdrošināšanas atteikumu, ierobežotu pieeju transplantācijas orgāniem) un ierobežotu pieeju darba tirgum; aicina Komisiju nākt klajā ar paziņojumu par šķēršļiem precētiem vai likumiski atzītiem geju pāriem brīvi pārvietoties ES;
25. atzīmē, ka plaukstošais bezdarbs un nabadzība, ko pēdējā laikā novēro Eiropas Savienības sabiedrībā, rada īpašu situāciju, ko raksturo nevienlīdzība un diskriminācija;
26. norāda uz augsto bezdarba līmeni vecāka gadagājuma cilvēku un invalīdu vidū, jo tiem ir lielākas grūtības piekļūt apmācību programmām un jaunām darba iespējām;
27. aicina sociālos partnerus veikt ievērojamus centienus, lai izskaustu darbnespējas vai vecuma diskrimināciju un nodrošinātu radikāli uzlabotu pieeju darba tirgum;
28. ir pārliecināta, ka jācenšas arī veicināt dialogu un sadarbību starp dažādiem sabiedrības slāņiem vietējā un valsts līmenī, tostarp dialogu un sadarbību starp dažādām etniskām, valodas un reliiskām kopienām; mudina dalībvalstis iesaistīt un apspriesties ar iesaistītajām pusēm, veidojot diskriminācijas novēršanas likumus;
29. mudina Padomi un Komisiju, kā arī dalībvalstu dažādu vietējo, reģionālo un valsts līmeņu valdības saskaņot pasākumus, lai cīnītos ar jebkādu diskrimināciju, tostarp antisemitismu, islamofobisku attieksmi un naidu pret musulmaņiem un romiem, romufobiju un islamofobiju, kā arī uzbrukumiem minoritāšu grupām, tostarp romu kopienai, trešo valstu pilsoņiem un bezvalstnieku, lai atbalstītu iecietības un nediskriminācijas principus un veicinātu visu Eiropas Savienības iedzīvotāju sociālo, ekonomisko un politisko integrāciju;
30. mudina dalībvalstis darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu bēgļu, patvēruma meklētāju un imigrantu bērnu efektīvu integrāciju izglītības sistēmā;

(¹) Homofobiska naida noziegumu piemēri ietver naglu bumbu Londonā (1999. g.), uzbrukumus lesbiešu, geju, biseksuāļu un transseksuāļu gājienam Polijā un Bosnijā (2004. g.), kā arī nežēlīgo uzbrukumu *Sebastien Nouchet*, kuru dzīvu sadedzināja viņa dzimtajā pilsētā Francijā (2004. g.).

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

Diskriminācija dzimuma dēļ

31. norāda uz to, ka ikdienas dzīvē sievietes turpina ciest no diskriminācijas dažādās jomās, neraugoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem par diskriminācijas apkarošanu;

32. pauž sarūgtinājumu, ka pēc ceturtdaļgadsimtu ilgas vienlīdzīgas attieksmes sludināšanas, atšķirība dzimumu darba samaksā gandrīz nav mazinājusies; aicina Komisiju līdz 2005. gada beigām ziņot par situāciju attiecībā uz darba samaksas atšķirību katrā dalībvalstī;

33. norāda, ka, lai gan sieviešu nodarbinātības jomā ir gūti panākumi, un, neskatoties uz viņu augsto izglītības līmeni, sievietēm vēl joprojām maksā mazāk par to pašu darbu, nekā vīriešiem, un uzņēmēji raugās uz viņām ar aizdomām iespējamās grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma dēļ; norāda arī uz seksuālās uzmākšanās gadījumiem, kad sievietēm rodas grūtības iesniegt sūdzību, baidoties, ka viņas publiski pazemos vai atļaidīs no darba;

34. uzsver, ka ir svarīgi pievērst uzmanību dzimumu aspektam attiecībā uz visām diskriminētajām iedzīvotāju grupām, jo sievietēm šajās grupās bieži ir īpašas problēmas;

35. aicina ES un dalībvalstis izstrādāt metodiku, kā novērtēt sakarību saistībā ar etnisko piederību un dzimumu un noteikt dažādās diskriminācijas formas, ar kurām sievietes un meitenes saskaras, un to ietekmi uz viņām, lai šī metodika kalpotu par pamatu tiesību aktu, politikas un programmu izstrādei un īstenošanai;

36. pievērš uzmanību nacionālo minoritāšu sieviešu (it īpaši romu/sinti minoritātes sieviešu) vai migrantu dažāda veida diskriminācijai, kuras dēļ ir vajadzīga saskaņotas politikas pieeja;

37. aicina dalībvalstis un Komisiju īpašu uzmanību pievērst nacionālo un reliisko minoritāšu sievietēm, jo viņas bieži diskriminē ne tikai iedzīvotāju vairākums, bet arī savas minoritātes pārstāvji; dalībvalstīm jāveic darbības un pasākumi, lai aizsargātu šo sieviešu tiesības; šie pasākumi varētu ietvert minoritāšu sieviešu pastāvīgu informēšanu par Kopienā garantētajām tiesībām un dalībvalstu tiesību aktiem, kas attiecas uz visiem, īpaši sievietēm;

Romu kopiena

38. uzskata, ka šai kopienai ir nepieciešama īpaša aizsardzība, jo sakarā ar Eiropas Savienības paplašināšanos tā ir viena no lielākajām minoritātēm ES un kā kopiena tā vēsturiski ir bijusi izstumta, un tās attīstība atsevišķās galvenajās jomās ir kavēta, kā arī atzīmē, ka pret romu kultūru, vēsturi un valodu bieži izturas nievājoši vai nomelnojoši;

39. atzīmē, ka romi saskaras ar rasu segregāciju izglītības jomā, pastāv risks, ka viņus nepareizi ievietos skolās personām ar garīgo spēju traucējumiem, ka viņus diskriminē mājokļu, veselības aprūpes un sabiedrisko pakalpojumu nodrošināšanā, viņu vidū pastāv augsts bezdarba līmenis, kā arī valsts iestādes liedz viņiem tiesības un viņiem nav pietiekamas politiskās pārstāvības;

40. atzinīgi vērtē iepriekš minētās Zaļās grāmatas publicēšanu, kas risina romu kopienas problēmas paplašinātajā ES, semināru organizēšanu valsts varas pārstāvjiem par to, kā izmantot struktūrfondus, lai atbalstītu romu kopienas un citas grupas, kas ir neizdevīgā stāvoklī, un uzsākt īpašu Komisijas stažēšanās programmu romu kopienas pārstāvjiem; tomēr uzskata, ka vislielākās nepilnības tāpat var risināt:

— īstenojot vienotus integrācijas projektus starp dalībvalstīm, kurās šīs kopienas pārstāvji dzīvo, lai desmit gadu laikā atrisinātu viziteiktākās romu kopienas problēmas;

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

- veicinot kopīgos projektus, ko finansē no Eiropas Reģionālā un attīstības fonda;
- veicinot to valstu, kur šīs kopienas pārstāvji dzīvo, valodas zināšanas un atbalstot romu valodu un kultūras mantojuma saglabāšanu, tādējādi stiprinot viņu kultūru un paštēlu;
- sekmējot nodarbinātību, piekļuvi mājokļiem, sociālajiem pakalpojumiem un pensiju shēmām;

Jauni un uz dzīvi apmetušies imigranti

41. uzskata, ka nesenie imigranti varētu saskarties ar īpaša veida diskrimināciju, kas savā ziņā atšķirsies no diskriminācijas, ar kādu saskaras pastāvīgie etnisko minoritāšu ES pilsoņi imigrantu otrajā, trešajā un ceturtajā paaudzē;
42. uzskata, ka ir svarīgi atšķirt neseno imigrantu izcelsmes minoritātes un tradicionālās nacionālās un etniskās minoritātes, kas ir pamatiedzīvotāji teritorijā, kur tie dzīvo;
43. uzskata, ka ieceļotāju minoritāšu neatliekamākā vajadzība ir pēc iespējas ātrāk integrēties sabiedrībā, tai skaitā turpmāku naturalizācijas procesu vienkāršošana ar dalībvalstu palīdzību, vienlaikus nodrošinot to, ka integrācija nekļūst par nevēlamu asimilāciju vai nemazina to personu grupas identitāti, kas mitinās to teritorijā; uzskata, ka tikpat svarīgi ir atzīt ikvienas personas, kas dzimusi un uzturas kādā no dalībvalstīm, tiesības iegūt pilsonību;

Valodu minoritātes

44. uzskata, ka īpaša uzmanība jāvelta to cilvēku grupām, kas pieder pie valodu minoritātēm, kā arī aicina Komisiju un dalībvalstis pret tām izturēties atbilstīgi principiem, kuri ir noteikti Eiropas Reģionālo vai minoritāšu valodu hartā, FCNM un iepriekš minētajos Hāgā un Lundā pieņemtajos ieteikumos;

Tradicionālās vai etniskās minoritātes, kas dzīvo dalībvalsts teritorijā

45. uzskata, ka viens no visefektīvākajiem veidiem tradicionālo minoritāšu kopienu problēmu risināšanā ir efektīva līdzdalība lēmumu pieņemšanā, balstoties uz subsidiaritātes un pašpārvaldes principiem un ņemot vērā Eiropas Savienībā pastāvošo paraugpraksi; mudina dalībvalstis, kuras vēl nav ratificējušas FCNM, to izdarīt bez turpmākas kavēšanās;
46. uzskata, ka tradicionālajām nacionālo minoritāšu kopienām ir īpašas vajadzības, kas atšķiras no pārējo minoritāšu grupu vajadzībām, ka valstu politikai jābūt konkrētākai un ka Eiropas Savienībai pašai jārisina šīs vajadzības atbilstīgākā veidā, jo sakarā ar paplašināšanos pašlaik Eiropas Savienībā ir ievērojams skaits šādu kopienu;

Bezvalstnieki, kas pastāvīgi uzturas dalībvalstī

47. uzskata, ka personas, kam nav nevienas valsts pilsonība un kas pastāvīgi uzturas kādā no dalībvalstīm, atrodas unikālā situācijā Eiropas Savienībā, un aicina attiecīgās dalībvalstis darīt visu iespējamo, mudinot šīs personas pieņemt attiecīgās valsts pilsonību, lai dotu viņām iespēju izbaudīt Eiropas Savienības pilsoņu pilnas tiesības;

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

48. aicina dalībvalstis piemērot principu par nacionālo minoritāšu efektīvu līdzdalību sabiedriskā dzīvē, kā ir noteikts FCNM 15. pantā un Lundā pieņemtajos ieteikumos attiecībā uz to teritorijā dzīvojošo bezvalstnieku kopienu integrāciju, un vienkāršot un paātrināt naturalizācijas procesu, lai pēc iespējas drīz piešķirtu ES pilsonību vairākumam no tiem, kam tās vēl nav;

Veicamie likumdošanas pasākumi pirms Konstitucionālā līguma spēkā stāšanās

49. apsveic Komisiju par tās darbu ar 13. pantu un mudina turpināt ieviest saskaņotu vispārējo Eiropas Savienības minoritāšu problēmu stratēģiju, turpinot stiprināt pašreizējo diskriminācijas novēršanas likumdošanu, un apsvērt turpmāku rīcību, kas ir balstīta uz šādiem Līguma pantiem:

- a) 13. pantu par diskriminācijas novēršanas politiku, izmantojot šo juridisko pamatu, kas ir visplašākā attiecībā uz minoritāšu aizsardzību, Eiropas Savienība varētu, pamatojoties uz savu pieredzi, veicināt šādas jau īstenotas likumdošanas iniciatīvas un stiprināt dažādus FCNM pantus, piemēram, 3. panta 1. punktu, 4. panta 2. un 3. punktu, 6. un 8. pantu;
- b) EK līguma 18. pantu, kas attiecas uz pārvietošanās brīvību un uzturēšanās tiesībām un var būt stingrs pamats, lai sekmētu pie minoritātēm piederošu cilvēku pārvietošanos, tādējādi nepieļaujot to nošķirtību, jaunu "geto" veidošanos vai piespiedu asimilāciju;
- c) EK līguma 49., 95. un 151. pantu, kuri varētu nodrošināt Eiropas Savienībā stingru pamatu, lai aizsargātu FCNM 9. pantā ietvertos principus, piemēram, tiesības brīvi paust savus uzskatus vai tiesības nebūt diskriminētam attiecībā uz piekļuvi plašsaziņas līdzekļiem;
- d) EK līguma 65. pantu un ES līguma 31. pantu, kas attiecas uz tiesu iestāžu sadarbību un palīdzību, aptver līdzīgu sfēru kā FCNM 10. panta 3. punkts un ir vissvarīgākais minoritātes pārstāvim, kurš meklē palīdzību vai nu civilprocesā, vai kriminālprocesā;
- e) EK līguma 62. pantu par migrācijas politiku, kurš sešus gadus pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā joprojām ir nepilnīgs (jāņem vērā nepieciešamība sabiedrībā integrēt legālos migrantus);
- f) 137. panta 1. punkta g), h), i) un j) apakšpunktu, kas attiecas uz trešo valstu pilsoņu nodarbinātību, to personu integrāciju, kuras ir izslēgtas no darba tirgus un cīnās ar sociālo izstumtību, būtu stabils pamats jaunām iniciatīvām, kas vērstas uz minoritātēm;
- g) EK līguma 149. pantu par uzlabotu piekļuvi izglītībai, kas varētu ar izglītības palīdzību sekmēt minoritāšu turpmāko integrāciju sabiedrībā, kā nosaka FCNM 12. un 14. pants;
- h) EK līguma 151. un 163. pantu, kas attiecas uz kultūru un pētniecību un kas varētu būt nozīmīgs, attīstot kopējas programmas minoritātēm šajās jomās (kā noteikts FCNM 12. pantā);

50. aicina Padomi panākt vienošanos par Komisijas ierosināto Padomes Pamatlēmumu attiecībā uz rasisma un ksenofobijas apkarošanu⁽¹⁾; uzskata, ka pamatlēmums ir nopietns solis, lai izveidotu pamatu rasisma/ksenofobijas vardarbības kā kriminālpārkāpuma sodīšanai visā ES un lai atzītu rasisma un ksenofobijas pamatojumu kā vainu pastiprinošu apstākli bargākam spriedumam; atgādina 2002. gada 4. jūlija⁽²⁾ nostāju, kas bija labvēlīga attiecībā uz priekšlikumu; atzinīgi vērtē Tieslietu un iekšlietu Padomes 2005. gada 24. februāra lēmumu pārskatīt iepriekš apturēto pamatlēmumu;

⁽¹⁾ OV C 75 E, 26.3.2002, 269. lpp.

⁽²⁾ OV C 271 E, 12.11.2003., 558. lpp.

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

Turpmākie ekonomikas un finanšu pasākumi

51. uzskata, ka Eiropas Savienībai ir jāatbalsta dalībvalstu rīcība vietējā, reģionālajā un valsts līmenī ar atbilstīgu finansējumu:

- detalizēti izstrādājot vispusīgu stratēģiju, lai cīnītos pret minoritāšu diskrimināciju ar struktūrfondu, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda (ESF) un īpaši Kopienas iniciatīvas *Equal* palīdzību;
- izveidojot jaunus pilotprojektus un solidaritātes tīklus, pamatojoties uz 50. punktā minētajiem Līguma pantiem, un piemērotas iniciatīvas ar trešajām valstīm, no kurām nāk minoritātes;
- iekļaujot nediskriminācijas principu struktūrfondos un īpaši ESF, kā arī aktīvi veicinot ESF kā Direktīvas 2000/78/EK un 2000/43/EK īstenošanas instrumentu;
- atkārtoti piešķirot finansējumu starptautiskām iniciatīvām programmas *Progress* priekšlikumā diskriminācijas novēršanas un sociālās iekļautības jomā (KOM(2004)0488);
- atvieglojot nevalstiskajām organizācijām, kuras pārstāv to personu intereses, uz kurām attiecas EK līguma 13. pants, pieeju struktūrfondu, īpaši ESF, līdzekļiem;

šajā sakarā mudina dalībvalstis deleēt atsevišķas savas struktūrfondu lēmumu pieņemšanas pilnvaras reģionālajām un vietējām iestādēm saskaņā ar Eiropas Savienības decentralizācijas politiku;

Izpildes pasākumi un atgriezeniskās saites mehānisms

52. atzinīgi vērtē jaunākās Komisijas iniciatīvas šajā jomā, proti:

- Komisijas priekšsēdētāja izveidoto pamattiesību komisāru grupu, kam ir jābūt izšķirīgai lomai, veicinot minoritāšu aizsardzību un diskriminācijas novēršanu;
- starpdienestu grupas izveidi, kas apvienotu pārstāvjus no 14 dažādiem Komisijas dienestiem;

53. aicina apkopot informāciju par tiešo un netiešo diskrimināciju (t.i., cik procentu no nabadzībā dzīvojošiem, nodarbinātiem vai nenodarbinātiem cilvēkiem ir nacionālo minoritāšu pārstāvji, to izglītības līmenis, utt.), lai nodrošinātu dalībvalsts diskriminācijas novēršanas un minoritāšu aizsardzības politikas efektivitātes pienācīgu atgriezenisko saiti;

54. aicina dalībvalstis integrēt dzimumu aspektu savos rīcības plānos par rasisma, rasu diskriminācijas, ksenofobijas un ar to saistītās neiecietības izskaušanu un it īpaši izstrādāt vadlīnijas un rādītājus, kas ņemtu vērā dzimumu jautājumu un attiektos uz dzimumiem, kā arī visos līmeņos izmantot attiecībā uz dzimumiem detalizētus datus;

55. mudina dalībvalsti, kā arī pievienošanās valstu un kandidātvalstu tiesībaizsardzības iestādēs izveidot īpašas nodaļas, kas cīnītos pret rasistiska naida izraisītām sadursmēm un rasistu grupējumu pasākumiem; šīm nodaļām jāizveido sistēmas, lai uzraudzītu, klasificētu, reģistrētu un kontrolētu to uzmanības lokā nonākušās rasistiskās sadursmes; iesaka turpmāk attīstīt pamatnostādnes, lai ES Militārā komiteja vāktu informāciju par rasistiskām sadursmēm saskaņā ar datu aizsardzības drošības pasākumiem un kopīgi ar tiesībaizsardzības iestādēm, piemēram, policiju un prokuratūru; atbalsta alternatīvu mehānismu izstrādi informācijas iegūšanai, piemēram, rasistisku noziegumu apsekojumus;

56. aicina dalībvalstis nodrošināt, lai darbinieki, kas sniedz sabiedriskos pakalpojumus un konsultācijas, būtu informēti par īpašajām problēmām, ar kurām saskaras etnisko minoritāšu un migrantu sievietes, un lai šie darbinieki saņemtu tādu apmācību cīņai pret rasismu, kas ietvertu dzimumu aspektu;

Trešdiena, 2005. gada 8. jūnijs

57. atkārtoti apstiprina savu pārliecību, ka atceršanās un izglītošana ir būtiski svarīga daļa centienos padarīt neiecietību, diskrimināciju un rasismu par izbijušu parādību, un mudina Padomi, Komisiju un dalībvalstis pastiprināt cīņu pret visa veida diskrimināciju, veicinot sapratni un:

- attīstot spēju efektīvi novērst diskrimināciju un cīnīties pret to, īpaši stiprinot organizāciju rīcības līdzekļus un atbalstot informācijas apmaiņu un labu praksi, kā arī vienota informācijas tīkla izveidi Eiropas līmenī, vienlaicīgi ņemot vērā dažādo diskriminācijas veidu īpatnības;
- veicinot un izplatot vērtības un praksi, kas balstās cīņā pret diskrimināciju, tostarp izmantojot un atbalstot izpratnes veidošanas kampaņas, jo uzskata, ka diskriminācijas novēršana ir tikpat svarīga kā cīņa ar to;
- veicinot skolotāju apmācību tā, lai tiem būtu vieglāk mācīt skolā, ka ir jācīnās gan pret rasismu, antisemitismu un neiecietību, gan jāatzīst kultūru daudzveidības pozitīvie aspekti, īpaši tie, kas izriet no imigrācijas;

58. aicina dalībvalstis ieviest tiesisku aizsardzību pret diskrimināciju, tostarp pozitīvus pasākumus, ņemot vērā dzimumu aspektu, pamatojoties uz EK līguma 13. pantu;

59. ir pārliecināta, ka saskaņā ar subsidiaritātes principu ir jābūt ciešai sadarbībai starp minoritāšu pārstāvjiem un vietējiem, reģionālajiem, valstu pārstāvjiem un Eiropas Savienības iestādēm; uzskata, ka šādai sadarbībai jābūt balstītai uz:

- skaidru salīdzinošo novērtēšanu tā, lai būtu iespējams pārbaudīt, vai paveiktais pasākums atbilst iepriekš noteiktajiem standartiem;
- atklātu saskaņošanas metodi, apvienojot dažādu dalībvalstu iestādes un Eiropas Savienības iestāžu pārstāvjus un daloties labā praksē;

60. ņemot vērā EK līguma 262. un 265. pantu, lūdz attiecīgi Reģionu komiteju un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju iesniegt atzinumu par minoritāšu aizsardzības un diskriminācijas novēršanas politikas jautājumiem, kas ir izklāstīti šajā rezolūcijā; mudina šīs divas komitejas iesniegt šādu atzinumu līdz 2006. gada vidum un koncentrēties uz īpašo nozīmi, kas varētu būt reģionālajām un vietējām iestādēm un dažādiem ekonomiski un sociāli organizētiem pilsoniskas sabiedrības elementiem;

61. uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai Pamattiesību aentūra kļūtu par noderīgu instrumentu sadarbībā ar Eiropas Savienības iestādēm, cieši saskaņojot ar valsts institūcijām, kas nodarbojas ar pamattiesībām; uzskata, ka aentūrai arī jāuzrauga šajā rezolūcijā izklāstītās politikas ietekme un regulāri jāsniedz ziņojumi Eiropas Parlamentam un valstu parlamentiem;

62. aicina Komisiju sākt Direktīvu 2000/43/EK un 2000/78/EK piemērošanas pārskatīšanu ar mērķi stiprināt Eiropas Savienības diskriminācijas novēršanas pasākumus un organizēt vispārēju konferenci, kurā piedalītos visas iesaistītās puses, īpaši politiskie pārstāvji un valstu, reģionālā un vietējā līmeņa valsts iestāžu, un NVO pārstāvji, un šajā jomā strādājošās organizācijas;

*
* *

63. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu un kandidātvalstu valdībām un parlamentiem, Eiropas Ekonomikas un sociālajai komitejai un Reģionu komitejai.